

DET ER DERFOR, JEG STÅR OP OM MORGENEN

DA CLAUS NILLER BLEV REKTOR I 1999, VAR ELEVTALET FALDENDE OG ROSKILDE KATEDRALSKOLE LUKNINGSTRUET. I DAG ER SKOLEN ET AF LANDETS STØRSTE GYMNASIER. HVORDAN ER DET GÅET TIL, OG HVOR ER SKOLEN PÅ VEJ HEN?

Af Mette Sigtenbjerggaard

Claus, hvorfor er du rektor?

Det er en enorm drivkraft for mig at gøre gymnasiet til en ungdomsuddannelse, der ikke kun er forbeholdt eliten, men en meget bredere del af Danmarks ungdom. Jeg kommer fra et hjem, hvor min far var post, og min mor gjorde rent for folk. Gode lærere og fornuftige værdier gjorde, at jeg alligevel fik en studentereksamen og dermed oceaner af muligheder.

Jeg tror fuldt og fast på, at uddannelse er samfundets råstof og det, som vores fremtid skal bygge på. Mere end nogensinde. For kravene på arbejdsmarkedet ud-

vikler sig med langt større hastighed, end vi før har set, og mange jobs vil blive erstattet af robotter og kunstig intelligens. Det bliver mere og mere vigtigt, at de unge får en tilstrækkelig bred almen uddannelse, de kan bygge ovenpå, i et samfund der kræver omstillingsevne og læring gennem hele livet.

Hvordan var situationen, da du overtog rektorposten?

Da jeg overtog rektorposten i 1999 var der i det daværende Roskilde Amt et gymnasium for meget. Jeg husker stadig overskriften i Dagbladet: 'Konsu-

lentfirma: Luk et gymnasium'. Roskilde Katedralskole havde de dårligste bygninger, faldende elevtal og en lidt hensygnende tilværelse på Holbækvej, som stadig var byens udkant. Der var mørkt dengang. Fra politisk hold besluttede man dog at holde sig igennem situationen, for ungdomsårgangene stod til at vokse igen.

Elevtallet er siden 1999 steget fra 550 til 1450.

Hvad er forklaringen?

Parallelt med stigende ungdomsårgange og en bydel, der udviklede sig – vi rykkede mentalt tættere på bykernen – lykkedes det i langt højere grad at få skolen på det lokale landkort. Og det var et meget klart mål. En stor del af uddannelsen er reguleret af Undervisningsministeriet, så med Michael Porter i baghovedet havde jeg stort fokus på, hvordan vi kunne vi gøre Roskilde Katedralskole til noget særligt.

Jeg havde den styrke, at jeg var Roskildenser med et omfattende netværk, bl.a. til Roskilde Festival, lokalpolitikere og byens kultur- og idrætsliv. De relationer var af stor værdi. Vi begyndte at lave meningsfulde aktiviteter sammen med lokale aktører.

Vi begyndte også at prøve nye ting af på det faglige plan. Fx skabte vi i 2003 en musikklasse og tog dermed forskud på gymnasireformen i 2005, og vi oprettede som de første i Roskilde en international klasse.

Endelig har jeg været begunstiget af at være rektor på et gymnasium, der i udpræget grad udmærker sig ved et utroligt trygt og godt socialt miljø. Det har vi gjort meget for at værne om og udvikle. For de unge mennesker handler gymnasiet om læring. Men også om alt det udenom, og det har vi virkelig haft fokus på.

Hvad er din ambition for Roskilde Katedralskole?

Et konkret mål er at få det nye fag informatik implementeret på en god måde. Det er et fag med stort potentiale. Vi bevæger os mod stadig mere digitalisering, så det er ikke nok, at eleverne kan bruge it og reflektere begavet over deres brug. De skal selv kunne designe, så de også i fremtiden er med til at indrette det samfund, vi er en del af.

Helt overordnet er det min ambition, at vi på Roskilde Katedralskole sammen skaber den bedste udgave af et gymnasieforløb. Hver dag arbejder skolens lærere og ledelse benhårdt for, at hver enkelt elev rykker sig mest muligt, både fagligt og personligt; det er derfor, vi står op om morgenen. Der er så meget mening i det, vi gør.

Claus, yderst til højre, som student under vognkørsel >>

VIDSTE DU DET OM CLAUS NILLER?

- >> Han er født og opvokset i Ringparken i Roskilde
- >> Han har deltaget i hver eneste Roskilde Festival, dvs. 47 gange
- >> Han køber aldrig rugbrød og müsli, men laver det selv
- >> Hver fredag tager han barnestolen på cyklen og henter barnebarnet Karl i vuggestuen

DET STARTER MED ET KRAM

Af Mette Sigtenbjerggaard

DEN RETTE DOSERING AF KÆRLIGHED OG KRAV. DEN ER AFGØRENDE FOR DEN IMPONERENDE BEVÆGELSE, DER SKER, FRA DE NYE 1.G'ERE BEGYNDER PÅ ROSKILDE KATEDRASKOLE, TIL DE TRE ÅR SENERE JUBLENDE KASTER DERES STUDENTERHUER I VEJRET. COCKTAILEN ER VIGTIG FRA FØRSTE MINUT AF GYMNASIEFORLØBET, FORTÆLLER LÆRER OG INTROKOORDINATOR KASPER VIRKLUND.

Når de spændte og nysgerrige 1.g'ere tropper op første skoledag, står 2.g-guider og et stort krammehold klar til at give den nye årgang en varm velkomst til Roskilde Katedralskole.

- De nye 1.g'ere er usikre på, hvad den nye verden betyder. De har gået med sommerfugle i maven hele sommerferien. At blive modtaget med kram løsner op på tingene – det er skævt, sjovt og kærligt. Samtidig markerer vi fra dag 1 et studiemiljø, som er rart at blive en del af. Vi behandler hinanden godt, og her er plads til alle, siger dansk- og historielærer Kasper Virklund.

Han er en af tovholderne på introforløbet, som strækker sig over gymnasielevets første måneder.

Guider med gejst

Centralt for skolens koncept er, at hver 1.g-klasse får fire guider fra 2.g. Sammen med to kolleger uddanner Kasper de ca. 75 guider i løbet af foråret. Det virker stærkt for det sociale liv, at det er elever, der byder de nye elever indenfor. Og det har en enorm effekt på guiderne selv, ifølge Kasper:

- Vi stiller høje krav og giver guiderne et stort ansvar, for de er vigtige kulturbærere. Og det er tydeligt, at de vokser med opgaven. Guiderne oplever, at ting-ene ikke kommer af sig selv. De idégenererer, organiserer, samarbejder og viser menneskelig opmærksomhed – de skal både have bulderbassen og den stille i hjørnet med i fællesskabet, fortæller Kasper og fortsætter:

- I virkeligheden er det jo en flig af det menneskelige fokus, vi som undervisere skal have for at rykke hver enkelt elev mest muligt. Nogle har brug for anerkendelse, andre at få tegnet forventningerne meget klart op.

Medborgerskab i topklasse

Det er attraktivt at blive guide. I nogle klasser stiller næsten alle eleverne op til klasseafstemningen. Og introforløbet er bare ét eksempel på en skolekultur, hvor det er sejt at tage teten og få indflydelse i skolens liv og fællesskaber.

- Vi ser det også, når eleverne stiller sig i kø for at komme med på et strategiseminar med bestyrelsen. Og når eleverne helt selv lykkes med at skabe en musical, der hvert år slår benene væk under det tætpakkede publikum til fem forestillinger. Det er jo medborgerskab i topklasse. En vigtig del af elevernes almene dannelse, afslutter Kasper.

Roskilde Katedralskole er også kendt for sin musical. Årets to instruktører, som begge er 3.g'ere, fortæller:

At musicalen er 100 % elevstyret viser en enorm tillid til os. Og den betyder virkelig noget for projektet. Vi har for alvor brug for hinanden, når vi får tildelt ansvaret. Det gør, at der hvert år bliver skabt et helt særligt fællesskab.

- Laura Hjetting Veitland, 3.y

Musicalen er én stor læreproces. Hverken Laura eller jeg har fx prøvet at være instruktører før, og det er et gigantisk projekt med flere end 100 elever og adskillige timers forberedelser. Der er god opbakning fra skolens side, men vi har frie rammer. Og det er fedt.

- Matthew Stephen Boddie, 3.f

En tidsrejse med Katedralskolen

Det er næsten ikke til at begribe. Men de elever og medarbejdere, der i dag går ind og ud af dørene på Holbækvej, er en del af en fortælling, der begyndte ca. år 1020. Lektor i historie Gorm Bruun Hansen trækker historiske glimt frem.

CA. ÅR 1020

STIFTELSEN AF ROSKILDE KATEDRASKOLE

Kristendommen kommer til Danmark i 900-tallet, og i forlængelse heraf bliver Roskilde Stift oprettet i 1020'erne. Ved foden af domkirken opstår en uddannelsesinstitution:

- Den nye sejrende religion, kristendommen, har brug for præster. De første kommer sikkert fra Tyskland og England, men hurtigt bliver man nødt til selv at uddanne nye præster. Formentlig er det drenge i 11-13 års-alderen, der her begynder at få den første egentlige undervisning i Roskilde, fortæller Gorm Bruun Hansen.

1800-TALLET

SKOLEN SKIFTER KARAKTER

I ca. 800 år er skolen primært rettet mod at forberede drenge til et teologisk studium. Og eleverne kommer langvejs fra, ifølge Gorm:

- Egnede og dygtige drenge fra store dele af Sjælland tilbringer op til ca. 8 år i Roskilde, for dengang var der ikke mange lærde skoler i området.

I begyndelsen af det 19. århundrede skifter de lærde skoler – gymnasierne – karakter med undervisning i nye fag som historie, geografi og moderne sprog, fordi uddannelsen rettes mod hele samfundet. Samtidig kommer der flere skoler på Sjælland og i København.

1969

SKOLEN FLYTTER TIL HOLBÆKVEJ

Befolkningstallet i Roskilde og omegn vokser voldsomt, flere søger i gymnasiet, og uddannelsens nye indhold og pædagogik stiller andre krav til plads og indretning. Det giver udfordringer på Domkirkepladsen:

- Efter adskillige forgæves forsøg på at løse pladsudfordringerne bliver det besluttet at bygge nyt. I 1969 forlader rektor Tolderlund-Hansen de faldefærdige bygninger og vandrer i spidsen for lærere og elever ud til den splinternye bygning på Holbækvej.

Historien er fuld af ironi: Tre måneder senere åbner et nyt gymnasium i de gamle bygninger. Det skulle kun være midlertidigt, men det bliver permanent, fortæller Gorm.

Og på Holbækvej starter et nyt kapitel i Katedralskolens historie. Historien og ånden flytter med, og samtidig er der stort potentiale i den nye lokation; grønne omgivelser og gode muligheder for løbende at bygge nyt – med Hallen som det mest iøjnefaldende eksempel.

"SÅ BLIVER DANSKTESTEN LIGEGYLDIG. SÅ HANDLER DET PLUDSELIG OM LIV ELLER DØD"

HVORDAN REAGERER ELEVER I DAG, NÅR DE
LÆSER OM TIDEN PÅ ROSKILDE KATEDRALSKOLE
UNDER BESÆTTELSEN?

FOTO: INSP! MEDIA

Uddrag af "Skolen under besættelsen", skrevet i 1945
af lektor Svend Johannsen i årsskriftet Roars Kilde.

SKOLEN BLEV ET HJEM

"Da Toggangen blev indskrænket, ramte det i følelig grad vore rejsende Elever, og mange af dem maatte opholde sig på Skolen fra Kl. 7 ½ om morgenen til 6 ½ om Aftenen. Skolen blev i virkeligheden et Hjem for disse Elever, og med stor Forståelse søgte Rektor at gøre alt saa godt som muligt for dem. Naar Eleverne fra Byen var gået hjem, serverede Pedellen The for hele den tilbageblevne Skare, og derefter udfoldede Livet sig så frit som muligt [...]"

LUKAS KOOLJ:

Jeg kan godt sætte mig ind, at skolen i en sådan situation bliver en slags hjem. Også i dag vælger en del elever at have lange skoledage. De bliver hængende, når undervisningen er slut, for at lave lektier, være sammen med vennerne og måske få sig en kop te som i 1945. I dag er det bare frivilligt.

SABOTAGE PÅ HOLBÆKTOGET

"Der blev her skabt et Sammenhold, som fik sit fineste Udtryk, da Holbæktoget blev saboteret ved Darup. Vore Elever befandt sig i den ødelagte Vogn, men alle kom ud, og en af de store Piger samlede straks hele Flokken og holdt mandtal. Et Par af Drengene havde fået Rifter af Glasskaar; de blev sendt paa Sygehuset, og Resten spadserede i samlet Flok tilbage til Skolen, hvor Rektor sad og ventede på dem. Det var en Oplevelse den Aften at staa ved Telefonen og høre dem tale med deres Forældre. Til sidst blev Toggangen saa ringe, at 90 Elever måtte flytte til Roskilde, hvor private Hjem venligt åbnede sig for dem."

RUMLE OLIVER NEUCHS VEDEL:

Ofte er det, der fylder i baghovedet, at vi skal skynde os hjem for at lave den næste aflevering. Jeg tror, vi er mere individorienterede pga. den tid, vi lever i. Selvom sammenholdet betyder virkelig meget for livet på skolen, så må det have betydet endnu mere dengang.

TYSKERNE UNDERSØGTE INDKVARTERINGSMULIGHEDER

"Kun én Gang kom Tyskerne ind paa Skolen. De var ude og se på Indkvarteringsmuligheder, og to drabelige Underofficerer dukkede op og mødte Rektor på Gangen uden for Kontoret. Det blev til en kostelig Samtale, for de spurgte paa Tysk, og Rektor svarede på dansk og lod til aldrig før at have hørt en tysk Glose. De fik imidlertid med en af Skolens Lærere som behaandig Vejleder set nogle af den gamle Bygnings mørkeste Lokaler, og de var øjensynlig ikke tiltrækkende nok. De syntes ogsaa, at det var en mærkelig Skole uden Gymnastiksal, og ingen fandt Anledning til at fortælle, at den fandtes i en særlig Bygning på den anden side af Gaden. Vi fik ingen Indkvartering."

JOSEFINE BIRKEDAL NIELSEN:

Det er voldsom læsning; jeg får helt kuldegysninger. Jeg ved, hvor rart og trygt det er at gå rundt på Roskilde Katedralskole i dag. Men dengang må eleverne jo have været virkelig bange.

BEFRIELEDAGEN

"Saa kom den 5. Maj, og den Jubel, der den Morgen lød igennem den gamle Skole, lader sig overhovedet ikke beskrive. Det var bogstaveligt som om det Tryk, der havde hvilet over os alle, i et Nu forsvandt, og man fandt sig staaende midt i en jublende Skare af Ungdom, hvis Blikke sagde, at nu blev det atter Dag i Danmark."

MARIA CHOR OLSSON:

Det illustrerer, hvor stor frihed vi har. Jeg hæfter mig især ved det tryk, der bliver beskrevet. Tænk, hvis der i dag kom bevæbnede soldater ind i klasseværelset. Så bliver dansktesten ligegyldig. Så handler det pludselig om liv eller død.

Af Mette Sigtenbjerggaard

⤴ "Skolen under besættelsen" fra Årsskriftet Roars kilde

⤴ Rumle, Lukas, Josefine og Maria fra 3.u foran mindetavlen med navne på tidligere elever, der faldt under krigen.

GYMNASIEVENNER LIVET UD

Om du er 18 eller 80 - din gymnasietid vil altid være betydningsfuld. Derfor giver det mening at lægge kræfter i en forening, der styrker relationerne mellem tidligere elever, mener bestyrelsesmedlem Lise Svenstrup. Som i øvrigt selv blev gift med en lærer.

Af Mette Sigtenbjerggaard

Det er ikke bare Roskilde Katedralskole, der har dybe rødder. Også skolens forening for tidligere elever – Roskildenser-Samfundet – har flere end 100 år på bagen. En af ildsjælene i foreningen er Lise Svenstrup, der i snart 50 år har været med til at sikre gensyn og glæde.

- Den påvirkning, du får fra skolen, lærerne og vennerne i gymnasiet, trækker du på resten af livet. Det er en tid, hvor du for alvor suger til dig og bliver klar over, hvordan verden hænger sammen. Det hører vi år efter år, når gamle venner mødes til jubilarsfesten i juni. Jubilarerne kan slet ikke stoppe med at fortælle, hvor glade de er for Roskilde Katedralskole og alt det, tiden på gymnasiet har betydet for dem, siger Lise.

Faldt for lærerkollegiets ungarl

Mange fortæller efter jubilarsfesten, at de nu ses igen, måske hvert år eller hvert femte år. Foreningen har på et tidspunkt også opgjort i hvert fald 40 ægteskaber mellem tidligere elever. Og Lise selv blev gift med lektor Knud Whitta Jørgensen.

- Han underviste i matematik, fysik og kemi. Jeg var sproglig og havde ham aldrig som lærer. Men vi dansede til en sommerfest i 3.g. Han var lærerkollegiets ungarl på det tidspunkt. Det blev han ikke ved med at være. Da jeg blev student og havde været jordemoderlev et år, giftede vi os og fik to piger. Jeg fik ikke min uddannelse – det kunne man ikke kombinere dengang – men jeg fik Knud, smiler Lise.

👉 Mange holder fast i de stærke venskaber, der opstår i gymnasietiden.

NÅR ROSKILDE KATEDRALSKOLE KALDER

Elevforeningen oplever tit, at folk kommer rejsende fra hele verden til festen i juni. I 2016 blev fx ringet op af en tidligere elev, der nu bor i Australien. Da Lise kunne bekræfte, at der kom andre fra klassen, rejste jubilarerne den halve jord rundt for at mødes med sine gamle venner fra Roskilde Katedralskole.

DE GAMLE VILLE IKKE GÅ HJEM

Fire 60 års-jubilærer på knap 80 år var til en jubilarsfest for få år siden ikke til at få ud af døren. Da de omsider tog hinanden under armen og ikke helt appelsinfrie begav sig ud af hovedindgangen, faldt de på vej ned af trappen og måtte tilses og forbindes af smilende Falck-folk. De fire jubilærer fortsatte trods uheldet festen hjemme hos den ene.

OM ROSKILDENSER- SAMFUNDET

- Blev stiftet i 1916
- Afholder jubilarsfest hvert år i juni
- Uddeler rejselegater til studenterne
- Udgiver årsskriftet Roars Kilde

Book et bolig møde
på 46 35 51 00

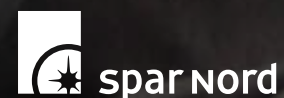
BOLIGFINANSIERING

Vi finansierede Peters nye bolig – lad os finansiere din

Spar Nord har hjulpet med at finansiere min nye bolig. Med Spar Nord på sidelinjen har jeg virkelig følt, at der var styr på økonomien. De var utrolig hjælpsomme og gode til at svare på alle mine spørgsmål, så jeg kunne koncentrere mig om alle de andre praktiske ting. Derfor giver jeg Spar Nord min varmeste anbefaling.

Peter G. Lindbæk

Salgs- og marketingchef, Celsa Steel Service A/S

Spar Nord Roskilde | Københavnsvej 65 | roskilde@sparnord.dk